

Tuin van Zeeland

***nieuwsbrief 49
november 2025***

De Voorzitter

Peter Fraanje

Velen van u zullen hem nog kennen. Samen met Valerie heeft hij onze stichting opgericht. Hij was de eerste voorzitter. Wederom is hij voorzitter geworden. Nu van de landelijke Bomenstichting. Zijn betrokkenheid was en blijft groot. Met zijn gedrevenheid kunnen de bomen in Nederland zich geen betere beschermheer wensen.

Groenbeleid Vlissingen

Drie-Dertig-Driehonderd“

Op 18 juni hadden we een overleg met de stadsecoloog en het hoofd Groenbeheer van Vlissingen, waar zij een toelichting gaven op het programma “Natuurlijke en Groene leefomgeving”. Dit Programma is de opvolger van het Groenbeleidsplan. Het opstellen van programma's en plannen is een uitvloeisel van de Omgevingswet. Bovenaan staat de Omgevingsvisie Vlissingen 2040. Daar komen 9 programma's uit voort, waarvan *Natuurlijke*

en Groene Leefomgeving en

Klimaatbestendige leefomgeving er twee zijn.

De Tuin van Zeeland ziet in dit programma een positief maar algemeen geschreven, nog niet gedetailleerd ingevuld concept, dat om die reden niet veel discussie zal oproepen. Als het programma de Raad is gepasseerd, heeft groenbeheer de handen vrij om er nadere invulling aan te geven in het Groenbeheersplan.

Graag ziet Groenbeheer Vlissingen dat vanuit elk huis 3 bomen te zien zijn, dat 30% van een wijk bedekt is met boomkruinen en dat u binnen 300 meter in een park of bosje kunt zijn. Er is geen exact beeld van de plaatsen waar deze vuistregel wordt gehaald. Er zullen wijken zijn met meer groen dan dit, maar zeker in de binnenstad ook plaatsen waar dit nooit zal kunnen. De gemeente benadrukt het ecologische belang van hagen en bosschages t.o.v. bomen maar erkent dat boomkronen meer CO2 opnemen. Dat laatste belang hebben wij benadrukt.

Het geheel van groen en waterwegen vormt een ‘groen-blauwe corridor’ van noord naar zuid. Dit is een belangrijke ecologische ader in het Programma, naast de groene corridor van oost naar west tussen Vlissingen en Middelburg. Kaarten zijn te vinden op de site van de gemeente: https://cuatro.sim-cdn.nl/vlissingenebee90/uploads/bijlage_i_-_kaartenboek_verkenning_omgevingsvisie_vlissingen_2040.pdf?cb=nReLRTKe

Hierlangs kunnen de planten en dieren, op land en in water, richting de woonwijken bewegen en de biodiversiteit bevorderen. Ja ook planten kunnen bewegen !

Hoewel de gemeenten Vlissingen en Middelburg “niet aan elkaar willen groeien” resteert er bij Groot Abeele nog maar een nauwe corridor. Die is essentieel voor het natuurleven en daarom zijn de groenbeheerders niet gelukkig met de situatie. We hebben aanbevolen het belang duidelijk in het Programma te zetten.

Er wordt gewerkt aan een hittestressplan.

Bomen zijn van groot belang, gezien hun opnamecapaciteit van CO2. En ze zorgen voor relatieve koelte. Het vergroenen van daken en gevels wordt ook bekeken.

Zo zijn er nog meer voornemens, zie een

overzicht op: <https://www.vlissingen.nl/wat-is-de-omgevingsvisie>

We hopen dat het groen hartstochtelijk verdedigd wordt in de stedelijke omgeving. Dat oude bomen nog ouder mogen worden, door ze liefdevol te verzorgen. Er is een lijst met een beperkt aantal beschermde bomen. Een algeheel kapverbod vindt Vlissingen te ver gaan.

We hebben gepleit voor vergroening van, in navolging van schoolpleinen, grote (parkeer)terreinen, ook als die in particuliere handen zijn (we hebben een tijdje terug een brief hierover aan Albert Heijn geschreven. Dit initiatief strandde door stroperigheid van hun kant...).

Ook zouden wij het landschappelijk gezien een geweldige versterking vinden als de bomenrij (abelen) vanaf Oost-Souburg doorloopt richting Keersluisbrug, tot aan de Timmerfabriek!

Munnikweg

Begin juni maakten we ons jaarlijkse rondje met twee medewerkers van Waterschap Scheldestromen om te bekijken op welke plaatsen er dit najaar werkzaamheden gaan plaatsvinden. Dit jaar gaat het om de Prelaatweg (Aagtekerke), de Hoge Duvekotsweg (Grijpskerke), de Kreekweg (Gapinge) en de Munnikweg (Oostkapelle). Bij de eerstgenoemde drie wegen betreft het dunnen van bomen en struiken. Langs de Munnikweg gaan de plannen veel verder. Tijdens het gesprek werd ons verteld dat langs de zuidwestkant van de weg alle abelen zouden worden gerooid en vervangen. Onze eerste reactie was: gelukkig niet álle bomen. Maar de volgende dag was die opluchting alweer vervlogen. In de omgeving zijn al

verschillende wegen kaalgezaagd en opnieuw ingeplant en dat zijn toch pijnlijke ingrepen. Vervolgens heeft Johan Antheunisse de bomen nog eens goed bekeken en hebben we raad gevraagd aan Frans Jonkers, voormalig groenbeheerder van Veere. Beiden zijn van oordeel dat de bomen goed genoeg zijn om nog jaren mee te kunnen. Nadat we deze opvatting aan het Waterschap meedeelden, besloot men dan iets meer dan de helft van de betreffende bomen voorlopig te laten staan. Nadat we zagen dat de gemeente Veere de kapvergunning had afgegeven - onder voorbehoud dat eventueel aanwezige beschermde diersoorten moesten worden ontzien - konden we daar uiteindelijk toch ook niet mee leven. De Munnikweg is immers een van de mooiste bomenlanen van ons eiland, aangelegd bij het herstel van Walcheren na de inundatie. Bij het herstelplan van Walcheren in 1946 van Staatsbosbeheer, stond naast landbouw ook de schoonheid van het landschap en verwijzing naar de historie, zoals de beplanting, centraal. Het reconstructieplan voor Walcheren was uniek, het was een artistieke daad. Wereldwijd gezien was dit het eerste plan van dit karakter en deze omvang. We hebben bezwaar gemaakt tegen de vergunning. Daarop bleek een groep van omwonenden dit ook te hebben gedaan. Het bezwaar is nog niet behandeld. Het komt niet vaak voor dat we ons zo sterk verzetten tegen onderhoudsplannen van het Waterschap. We stellen het op prijs dat we worden geraadpleegd en er doorgaans iets positiefs wordt gedaan met onze reacties. Dat neemt niet weg dat het weghalen van bomen soms ingrijpender gebeurt dan ons nodig lijkt, soms onbedoeld (de aannemer haalt meer weg dan de bedoeling was) maar soms ook omdat er meer begroeiing is dan er kan worden "beheerd". Het aantal overblijvende bomen moet met een snelle blik op gezondheid kunnen worden beoordeeld. Wij denken dan: met meer medewerkers op het bureau en in het veld zou het Waterschap meer aan kunnen. Nu hebben wij geen kijk op de financiële huishouding aldaar (en veel mensen zullen blij zijn dat de Waterschapsbelasting volgend jaar niet veel stijgt), maar dat er meer kilometers wegwijk moeten worden beheerd dan waar er geld voor is, kan alleen maar worden betreurd.

Brigdamme

In de toekomstvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling van Middelburg tot 2050 stelde de gemeente de bouwlocatie Brigdamme voor. Een eerder aangewezen locatie bleek niet realistisch. Men moest voor ca 165 woningen een andere oplossing vinden. Dan maar Brigdamme.

Hiertegen hebben wij bezwaar gemaakt. Een nogal willekeurige keuze midden in een nu open gebied tussen de beschermde stadsgezichten Binnenstad en Noordweg en de N57. Zo'n geïsoleerde ontwikkeling zet de deur open voor het geleidelijk dichtslippen van dit open gebied. Ook als je een lage dichtheid en groene bufferzones nastreeft. De open groene longen van de stad zijn te belangrijk voor de kwaliteit van leven van haar inwoners. Deze moet je juist koesteren. De belangrijke grote groene ruimtes beschermen tegen stedelijke ontwikkeling. Groene in plaats van rode grenzen. Voor de Noordweg essentieel. De Bond Heemschut maakte een gelijksoortig bezwaar tegen deze ontwikkeling. De gemeente heeft deze ontwikkeling voorlopig in de ijskast gezet. Hopelijk wordt het definitief.

Groenewoud

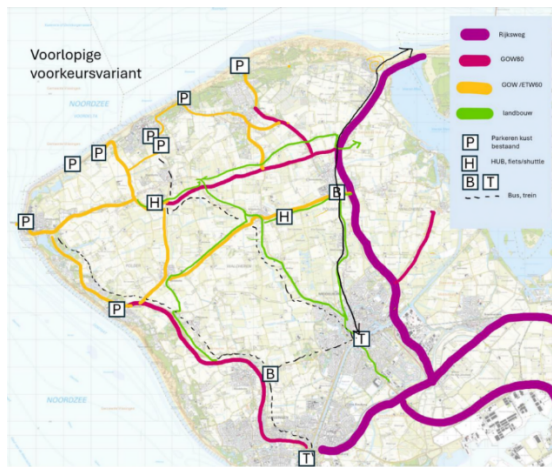
We waren uitgenodigd voor de officiële opening van het voorplein bij het nieuwe researchcenter van de UCR/HZ. In het toespraakje van Barbara Oomen (bestuursvoorzitter van de HZ) werd de Tuin van Zeeland expliciet bedankt voor haar inbreng. Onze functie van maatschappelijke organisatie, die de gangbare partijen (overheid, bedrijven en organisaties) kritisch volgt. Barbara Oomen was onder de indruk van onze brief van toen. Het resultaat mag er zijn. Iedereen trots. Wij zeker met bijna al onze wensen gehonoreerd. Al had een docente moeite met de open bestrating. Lastig voor vrouwenschoeisel. De fietsenstalling krijgt nog een biobased uiterlijk met sedum dak.

Het project heeft veel tijd en overleg gekost. Ook welstand en monumentencommissie zaten niet op een lijn. Mogelijk heeft het bij de RCE melden van onze kritische brief daaraan bijgedragen.

Recent is men gestart met de aanleg van de biobased fietsenstalling. De fietsrekken en de jonge bomen daartussen zijn verwijderd. Waarschijnlijk maar tijdelijk, want de plantgaten zijn ontzien.

Middenweg Walcheren

Een klein jaar geleden kwam het koersdocument Middenweg Walcheren in de gemeenteraad met het collegevoorstel een middenweg van Serooskerke naar Aagtekerke te gaan ontwikkelen. Dit was het voorlopig resultaat van participatiebijeenkomsten en diverse onderzoeken. De keuze voor een nieuw tracé voor een 80 km/u-weg midden door Walcheren was ook de raad te gortig. Ook wij hebben bezwaar gemaakt tegen een dergelijke ontwikkeling. We hebben een aantal premissen ter discussie gesteld:

- Waarom een 80km/u-weg? Een weg met 60km/u zoals de Koudekerkseweg is het maximaal haalbare.
- Toeristische groei mag geen hoofddoel zijn. Nu al is er een groeiende weerstand tegen de drukte.
- Waarom de toerist met de auto zo goed faciliteren? Na een rit van meer dan twee uur zal die winst van een paar minuten hem een zorg zijn als hij de dagen daarna heerlijk door het Walcherse landschap kan fietsen.
- Natuurlijk moet de verkeersoverlast in Grijpskerke en Aagtekerke worden aangepakt. Een rondweg is de allerlaatste oplossing ten koste van het landschap. Zoek eerst naar maatregelen binnen de bestaande structuur. Enig ongemak moet aanvaardbaar zijn als daarmee het aangrenzende landschap kan worden gespaard.
- Bepaal bij het zoeken naar een mogelijk tracé van een rondweg eerst de kwaliteit van de groene ruimte, waar je vanaf moet blijven. Niet: Ik kies een tracé en vervolgens

ga ik kijken hoe ik dat landschappelijk kan inpassen. Dat is het paard achter de wagen spannen.

De kern van ons bezwaar is dat een nieuwe doorgaande weg de wegenstructuur, die na het herstel van Walcheren na de inundatie zorgvuldig is ontworpen, op een hoogst ongewenste manier zou doorkruisen. Eén zo'n doorkruising, namelijk de N57, is er al één teveel gebleken.

Ons bezwaar heeft mogelijk bijgedragen aan de beslissing van de raad. Die gaf het college ruimte voor verder onderzoek, maar zonder voorkeursvariant. Alle opties moesten mogelijk blijven. De wethouder heeft inmiddels aangekondigd dat de planning niet gehaald wordt. De volgende raad na de verkiezingen in maart 2026 zal hiermee verder moeten.

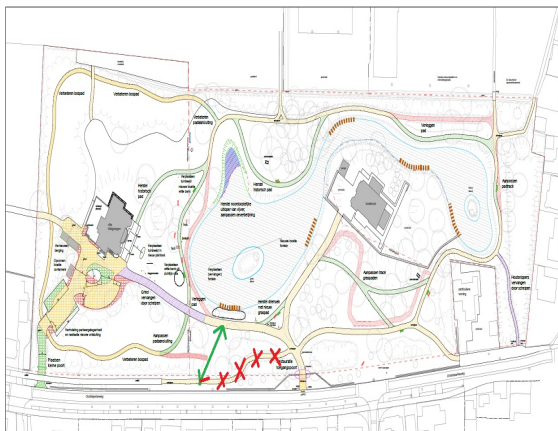
Zie voor de tekst van ons bezwaar: https://www.tuinvanzeeland.nl/nieuws/Middenweg_door_walcheren

Park Welgelegen Serooskerke

De gemeente Veere renoveert de komende jaren het park Welgelegen in Serooskerke. Het plan is opgesteld in samenwerking met OOS, de gebruiker van het gebouw. Informatie hierover is te vinden op de site van de gemeente: <https://www.veere.nl/werkzaamheden-in-park-welgelegen>.

Het is de bedoeling het park in zijn oude staat terug te brengen, zoals begin twintigste eeuw door Zocher ontworpen. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed subsidieert het werk. Op uitnodiging van de gemeente hebben wij verschillende wijzigingen in het plan voorgesteld. Het park is op onderdelen aan groot onderhoud toe, de biodiversiteit en ecologische kwaliteit hollen achteruit en natuurlijk juichen we toe dat dit wordt aangepakt. Maar om nu volledig terug te grijpen op de 130 jaar oude opzet doet ons inziens geen recht aan de verbeteringen die in de tussentijd zijn aangebracht en rechtvaardigt niet het opofferen van vitale bomen en andere beplanting. De beplanting op de eilandjes in de vijver weg halen om de zichtlijnen van Zocher te herstellen lijkt ons geen goed idee. De eilanden moeten een welkome rustplaats zijn voor vogels (eenden) die daar graag bedekt onder groen willen nestelen. Daarom

niet rooien maar opschonen en een beetje dunnen en de goede beplanting zo veel mogelijk handhaven. Zeker de taxus op het kleine eiland moet behouden blijven. Verder hebben wij het behoud van verschillende goede en nuttige bomen bepleit, waaronder essen, lijsterbessen en de taxussen in de buurt van het gebouw. Daarnaast hebben we suggesties gedaan voor de padenstructuur bij de toegangspoort en borderbeplanting. Details kunt u vinden in onze brief aan de gemeente van 4 december 2024: https://www.tuinvanzeeland.nl/nieuws/Herstelplan_hof_welgelegen.

Miskloon

Niet alle start-ups slagen. Zo'n 90% van alle start-ups in ons land mislukt. De poging om de vleugelnoot van het Gasthuis te klonen heeft niet het gewenste resultaat opgeleverd. Johan Antheunisse had half verharde takjes van de oude reus gestekt. Ondanks de goede verzorging heeft de schimmel gezegevierd. Mogelijk doordat geen perfect materiaal is gebruikt (potgrond met niet voldoende verteerde compost). Hij geeft de moed niet op. Hij waagt een nieuwe poging. Najaarsstekken zijn het meest geschikt voor

deze proef. Met eigen stekpoeder heeft hij goede hoop op een beter resultaat. Het liefst zou hij grondscheuten uitsteken, die jaarlijks opkomen. Maar de onvermijdelijke (negatieve) publiciteit heeft hij er niet voor over. Mocht hij onverhoopt toch een derde poging gaan wagen, dan kunnen we te zijner tijd met een aantal donateurs een kring vormen die zijn spitwerk aan het oog van vele omwonenden onttrekt. Eventuele publiciteit maken we dan positief. Overigens geeft de aanwezigheid van die scheuten (wachters) de geruststelling dat de oude vleugelnoot ook op natuurlijke wijze zijn eigen toekomst heeft verzekerd.

Ter Veste

In onze vorige nieuwsbrief meldden wij dat Woongoed met zijn onderhoudsplan de bewoners niet tijdig had geïnformeerd. Het plan werd heroverwogen met het resultaat dat slechts de helft van de aangewezen bomen hoefde te worden gekapt.

Voor het onderhoud van de buitenruimte bij Hof ter Veste hebben de bewoners ideeën kunnen aanreiken. Die voorstellen zijn ter plekke besproken met de projectleiders van de groenadviseur en Woongoed en de wijkbeheerder. Er wordt een meerjarig uitvoeringsplan opgesteld, dat door bewoners en Woongoed moet worden gesteund. Een mooi resultaat van de snelle actie een jaar geleden.